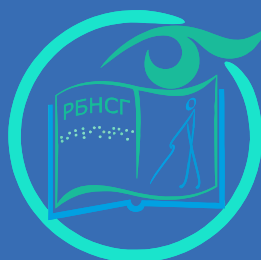

Издается с 2005 года

ЗАҒИП ЖӘНЕ НАШАР КӨРЕТІН
АЗАМАТТАРҒА АРНАЛҒАН
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ КІТАПХАНА

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
БИБЛИОТЕКА ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ И
СЛАБОВИДЯЩИХ ГРАЖДАН

РБНСГ - ВЕСТИ

Издание Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан
Обязателен выпуск рельефно-точечным шрифтом

НОМІРДЕ:

В НОМЕРЕ:

«Ақ таяқ» байқауы және «Ашық есік күндері»;

Талайға шабыт берген әдеби кеш;

Функциональные свойства глаз: близорукость, дальнозоркость, косоглазие и астигматизм;

Оқырмандар шығармашылығынан өлеңдер;

Фонд РБНСГ пополнился новыми журналами РТШ;

Секрет Левенгука

6(104)

2022

Кітапханашылар күніне орай ашық есік күндері

РБНСГ - ВЕСТИ

Издание Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ - ПОЗДРАВЛЯЕМ!

НОЯБРЬ

Ноябрь - 85 лет со дня основания Киргизского общества слепых и глухих.

7 ноября - 110 лет со дня рождения народного писателя Республики Казахстан Дмитрия Федоровича Снегина (Поцелуева) (1912-2001)

13 ноября - Международный День слепых. Проводится в день рождения французского тифлопедагога В. Гаюи

15 ноября - День национальной валюты Казахстана (тенге)

19 ноября - 160 лет со дня рождения основоположника югославской тифлопедагогики Винко Бека

28 ноября - 30 лет со дня вступления Казахстана в Организацию Экономического сотрудничества (1992)

29 ноября - 120 лет со дня рождения народного писателя Республики Казахстан Габидена Мустафина (1902-1985)

ДЕКАБРЬ

1 декабря - День Первого Президента Республики Казахстан

3 декабря - Международный День инвалидов

15 декабря - 100 лет со дня рождения народного писателя Республики Казахстан Азильхана Нуршаихова (1922-2011)

16 декабря - День Независимости Республики Казахстан (1991)

17 декабря - 155 лет со дня рождения незрячего русского писателя Всеволода Рязанцева (1865-1942)

19 декабря - 110 лет со дня рождения писателя, литературоведа Адии Шариповой (1912-1993)

20 декабря - 80 лет со дня рождения писателя, драматурга, лауреата Государственной премии Казахстана (1992), лауреата премии «Платиновый Тарлан» (2006) Дулата Исабекова (1942)

31 декабря - 110 лет со дня рождения писателя Зеина Жунисбековича Шашкина (1912-1966)

С НОВЫМ ГОДОМ

Год прошел 22-ой,
Был для нас не легким,
Все трещало в нем порой –
В январе был жестким.
Но, народ наш одолел
Трудности, что были,
Он за Родину болел,
Счастливо, чтоб жили.
Наступает Новый год,
Будет он крылатым,
Что он людям принесет
Это мы узнаем.
Пожелаем хлеборобам
Урожай высокий,
Горнякам и всем шахтерам
В штольнях путь широкий

Пусть он каждому несет
Славный труд и радость,
Пусть в семье любовь живет,
Детям – игры в сладость!
Всем незрячим я желаю
Легкого пути,
Я прекрасно понимаю,
Нам сложнее идти.
С Новым годом поздравляю
От души друзья,
Счастья, мира вам желаю –
Здоровья в семье!

В. Ивановский

ЭДЕБИЕТ - ЛИТЕРАТУРА

Очерк (продолжение).

Вместо эпилога

Казалось бы, немало было написано интересных воспоминаний, касающихся личной и творческой жизни отца в посвященной ему книге. Но мне пришлось стать свидетелем нескольких неординарных событий, открывших его в неожиданном ракурсе, подчеркнувших его человеческие качества, которые не всегда видны стороннему взгляду. Это, например, обмен родителями четырехкомнатной квартиры, когда они отдали нам с женой и сыном трехкомнатную, а сами переехали в однокомнатную, пожертвовав своим комфортом. Когда же мы поменяли эту квартиру в микрорайоне на двухкомнатную в центре, чтобы жить ближе к родителям, отец каждый вечер приходил помогать нам с ее ремонтом.

Это и решение отца в шестьдесят пять лет сесть за руль автомобиля, когда все мы, начиная от детей и заканчивая знакомыми автолюбителями, подключились к процессу его обучения. Ведь начиная с 1969 года он пользовался исключительно служебной машиной марки «Волга». Однако отец в очередной раз доказал всем нам и прежде всего самому себе, что при желании можно добиться любых поставленных целей. Но не все было так гладко. Однажды произошла авария с участием отца. Эта новость повергла всех нас в шок. Но за все время болезни и реабилитации он никого в случившемся не винил и не сказал ни одного неуважительного слова по отношению к другим участникам ДТП. В моем понимании это и есть истинная сила духа и интеллигентность высшей пробы. Слава Аллаху, отец тогда выздоровел и встал на ноги, но за руль больше не сел.

...С каждой страницей писать про отца все сложнее и сложнее. Так как невольно память возвращает к самым печальным воспоминаниям. Начиная с 1996 года по сложившейся традиции мама с отцом уезжали на летний сезон в свой загородный домик, находившийся в Тургеньском ущелье, рядом с форелевым хозяйством. И в мае 2004 года они выехали аккурат 15 числа, на его 70-летие, которое он решительно перенес на январь. Погода стояла солнечная, теплая, и у всех было хорошее весеннее настроение. По приезду в аул мама с отцом по обыкновению после почти шестимесячного отсутствия принялись наводить порядок в своем хозяйстве. У них была маленькая мечта – жить круглогодично в этом райском уголке, чтобы зимними холодными вечерами топить углем печку, пить чай, играть в карты и наслаждаться жизнью. Жизнь в горах, в тихом, уединенном домике, находившемся вдали от городской суеты, располагала отца к плодотворной работе. Там он мог вдоволь читать и писать. Как раз в это время он закончил перевод книги «Удивительные приключения барона Мюнхгаузена», написанной немецким классиком Готфридом Августом Бюргером, на казахский язык и с нетерпением ожидал ее издания. К глубокому сожалению, он не успел подержать в руках свое творение, в которое вложил много сил.

А тогда все предвещало, что весна и лето пройдут замечательно. Обычно на выходные мы с семьями приезжали к родителям, где наслаждались великолепной природой и чудесным гостеприимством. Впереди было огромное количество планов: построить баню, сделать качественное отопление, обнести территорию забором, покрыть крышу новым шифером, оштукатурить снаружи домик и многое другое. Но когда 19 мая позвонила мама и сообщила, что отец не очень хорошо себя чувствует и был врач, планы сильно поменялись. Мы срочно выехали в Тургень, вызвали скорую помощь, которая отвезла папу в Иссыкскую районную больницу. Врачи быстро сняли кардиограмму и поставили неутешительный диагноз – острый инфаркт...

Десять дней и ночей врачи боролись за жизнь отца. Мне почему-то запомнилась фраза, которую отец сказал прилетевшему из Уральска старшему брату Нурлану: «По-моему, я переоценил свои силы...» Да, он никогда не жаловался на сердце. А оно-то и оказалось слабым... Похоронили отца на Кенсайском кладбище. Судьба распорядилась так, что, родившись в далеком ауле Коянды, расположенном среди барханов, практически в пустыне, последнее пристанище обрел он в живописных местах у подножия гор Алатау, рядом с городом Алматы, в котором прожил больше пятидесяти лет.

Отец на протяжении всей жизни удивлял нас своими поступками. Остался верен себе он и после своего ухода, когда удивил нас в последний раз. Прожив с мамой бок о бок без малого

РБНСТГ - ВЕСТИ

Издание Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан

пятьдесят лет, отец прекрасно знал ее привычки, предпочтения, секреты, психологию. И он все верно и четко рассчитал, оставив неизвестно, когда написанное им казнама (некролог) в любимом песеннике мамы. Расчет его оправдался сполна. Мама спустя время обнаружила белый лист бумаги с написанными на нем строками, пронизанными грустью, печалью и болью, в которых отец прощался с этим миром...

Как это зачастую бывает, имена политиков, общественных деятелей, бизнесменов, банкиров и других влиятельных при жизни людей быстро стираются из памяти, а имена поэтов-писателей остаются в сердцах, как и их произведения. Признанием заслуг отца перед Казахстаном и казахским народом стало присвоение акиматом Западно-Казахстанской области одной из центральных улиц областного центра имени Сатыбалды Даумова. Много лет спустя, когда отца уже не было в живых, я написал эти стихи о нем, стремясь выразить свою печаль, любовь и уважение.

Улица в Уральске
Даумов – фамилия в Казахстане редкая,
Потому почетно вдвойне,
Что имя наших далеких предков
Стало широко известным в стране.
Несомненно, в этом – заслуга отца,
Скромного «труженика пера и чернил»,
Преданного Слову до конца,
Не жалевшего для него своих сил.
И сколько бы времени ни пролетело,
Остается в поэзию и журналистику вклад,
Остается служенье любимому делу,
Остается отданный людям талант.

Через тернии к далеким манящим звездам –
Не каждый такой избирает путь.
А он своей дорогой шел с упорством,
Не думая когда-нибудь отдохнуть.
И мелькали годы, перекрестки, версты...
Он умел семьей и дружбой дорожить.
Жить ответственно, по совести – не просто.
Но только так, выходит, и стоит жить.
... Улица Даумова есть в Уральске.
Ты на ней однажды окажись.
И по сердца вещего коллющей указке
Вспомни о дороге длиною в жизнь.

Алмас Даумов

ЖАҢАЛЫҚТАР – НОВОСТИ

«Ақ таяқ» байқауы. Ағымдағы жылдың 12-13 қазан күндері «Зағип және нашар көретін азаматтарға арналған республикалық кітапхана» РММ-де кітапхана ісін дамыту, библиография және тифлология бөлімінің ұйымдастыруымен Халықаралық «Ақ таяқ» күні аясында қоғам қайраткері, түркітанушы Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдығы, «Қазақ соқырлар қоғамының» 85 жылдық мерейтойы, Н. Островский атындағы зағип және нашар көретін балаларға арналған № 4 арнайы мектеп-интернатының 90 жылдығына арналған байқау ұйымдастырылды.

Байқаудың мақсаты:

- халықаралық «Ақ таяқ» күні туралы ақпарат беру, насихаттау;
- зағип және нашар көретін жандардың мәдени және білім деңгейін көтеру;
- зағип жандарды оңалту, нүктелі-бедерлі әдебиеттерді оқуға тарту;
- жалпы білім деңгейін көтеру мақсатында Брайль жүйесін қолдана отырып, қазақ және орыс тілдерінде оқу техникасын дамыту;

- нүктелі-бедерлі әдебиет қорын кеңінен насихаттау;

- қызметтің әртүрлі салаларында зағип жандардың көкжиегін кеңейту;

- Қазақстанның мәдени және тарихи мұрасын насихаттау;

- кітапханаға жаңа оқырмандарды тарту.

Байқау 4 номинация негізінде ұйымдастырылды:

- Брайль жүйесі бойынша мәтінді қазақ тілінде оқу;

- Брайль жүйесі бойынша мәтінді орыс тілінде оқу;

- Бедерлі-графикалық құралдарды тану;

- ҚР монеталарын анықтау.

Байқауға кітапхана оқырмандары мен «Қазақ Соқырлар қоғамы» ҚБ мүшелері қатысты.

Брайль жүйесі бойынша мәтінді қазақ тілінде оқудың жеңімпаздары:

РБНСТГ - ВЕСТИ

Издание Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан

1 орын – Сыздықов Болатхан - 2179 белгі (0 қате)

2 орын – Тайжанова Мадина - 2151 белгі (0 қате)

3 орын – Абдрахманова Зарина - 1618 белгі (3 қате)

Брайль жүйесі бойынша мәтінді орыс тілінде оқудың жеңімпаздары:

1 орын – Абдрахманова Мазимхан - 2826 белгі (1 қате)

2 орын – Айтжанова Аспеткуль - 2654 белгі (1 қате)

3 орын – Токабаев Алибек - 2002 белгі (5 қате)

Бедерлі-графикалық құралдарды анықтау жеңімпаздары:

1 орын – Тайжанова Айнур - 44 сурет (4 қате)

2 орын – Тарасова Любовь - 39 сурет (0 қате)

3 орын – Садығұлов Ербол - 22 сурет (0 қате)

ҚР монеталарын анықтау жеңімпаздары:

1 орын – Нурлыбаев Макжан - 126 монета (3 қате)

2 орын – Мезикова Индира - 186 монета (28 қате)

3 орын – Хабибуллаева Дурдона - 100 монета (13 қате)

Байқаудың қорытындысы бойынша қазылар алқасы жеңімпаздарды анықтап, қазан айының 19-шы жұлдызында кітапханада марапаттады.

Байқауға 30 адам қатысты.

*А. Рахимжанова,
кітапхана ісін дамыту, библиография және тифлология
бөлімінің жетекшісі*

Ашық есік күндері. 2022 жылдың қазан айының 18-21 жұлдызы аралығында «Зағип және нашар көретін азаматтарға арналған республикалық кітапхана» РММ-де республикамыздағы кітапханашылардың кәсіби мерекесі қарсаңында жыл сайынғы дәстүрлі шара «Ашық есік» күндері өткізілді.

Шараның мақсаты: келушілерді кітапхана қызметімен таныстыру, зағип қызметкерлердің жұмыс орындарын көрсету, кітапханаға жаңа оқырмандарды тарту.

Айтулы күндері кітапханаға Алматы қаласындағы «Жоғары медициналық колледжі», Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің студенттері, Есік қаласындағы «Көру қабілеті бұзылған балаларға арналған арнайы мектеп-интернат» мұғалімдері, Қаскелең мәдениет колледжінің студенттері мен мұғалімдері және Қазақ ұлттық аграрлық университеті, Республикалық ғылыми-педагогикалық кітапхананың кітапханашылары келді.

«Ашық есік» күндері аясында «ЗНКААРК» РММ-нің кітап қорындағы «Жаңа кітаптар» көрмесі, «ҚР тарихи және мәдени ескерткіштері тактильді кітапта» атты тактильді кітаптар көрмесі ұйымдастырылды.

Кітапхана бөлімдері бойынша экскурсия жүргізіліп, келушілер дыбыс жазу студиясы жұмысы барысымен, жайпақ баспа қаріпті мәтінді Брайль қарпіне аудару және оны пайдаланушылар үшін басып шығару процесімен, зағип мамандардың жұмыс орындарымен (тифлокомплекс) таныстырылды. Электронды ресурстар залында «Зағип студент – Н. Назарбаев университетінің реформаторы» тақырыбындағы Абдыкаимов Зият Нұрланұлы туралы деректі фильм көрсетілді.

Кітапхана ісін дамыту, библиография және тифлология бөлімінің қызметкерлері келушілерді оңалту кабинетінің жұмысымен таныстырып, мүмкіндігі шектеулі жандарды ортаға бейімдеу туралы ақпараттар берді. «Саусақ ұшындағы әлем» тифлоқұралдар көрмесімен таныстырып, «Біздің басылымдар» атты бөлімде шығарылатын әдістемелік құралдармен, библиографиялық көрсеткіштермен таныстырды.

Шара барысында қазақтың ұлы жазушысы, қоғам қайраткері, филология ғылымдарының докторы, профессор М.О. Әуезовтың туғанына 125 жыл толуына орай «Дәуірдің дара тұлғасы» библиографиялық көрсеткішінің тұсаукесері өткізілді.

Ашық есік күндері кітапханада Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, «Құрмет» орденінің иегері, Қазақстан Композиторлар одағының мүшесі, композитор, термеші, Республикалық термешілер конкурсының лауреаты Донедел Қажымовтың туғанына 70 жыл толуына орай әуенді

дәріс, Қазақ әдебиетінің көрнекті өкілі, жазушы - Шерхан Мұртазаның 90 жылдық мерейтойына арналған «Мылтықсыз майдан жауынгері» атты ақпараттық-танымдық шара өтті.

19-қазан күні кітапханада Халықаралық Ақ таяқ күні аясында өткізілген байқаудың қорытындысы бойынша жеңімпаздар марапатталды.

Ашық есік күндері кітапханаға 167 адам келді.

Алия Рахимжанова

Талайға шабыт берген әдеби кеш

13 қараша – Халықаралық зағиптар күніне орай, Батыс Қазақстан облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған арнаулы кітапханасында «Брайль қарпі – білімнің бастауы» атты тақырыптық әдеби кеш өтті.

Кеш мақсаты – Халықаралық зағиптар күнінің мәні мен маңызы туралы кеңінен насихаттау және ең бастысы - кітапхана оқырмандарына өлкеміздің ақын-жазушыларының шығармашылығын қолжетімді ету мақсатында кітапханада қолға алынған «Өлке қаламгерлерінің шығармашылығы – Брайль қарпінде» жаңа ақпараттық-кітапханалық жобасымен және аталмыш жоба аясында алғаш рет жарық көріп отырған кітаппен таныстыру еді.

Әдеби шараның алғашқы бөлімінде тұңғыш рет әлем бойынша көру қабілетінен айырылған жандарға білім әлеміне, еңбек етуге жол ашып, қоғамның теңқұқылы мүшесі ретінде жетістікке жету мүмкіндігін дәлелдеген француз тифлопедагогы Валентин Гаюидің өмір жолы, атаулы күннің тарихы хақында ақпараттар берілді.

Кеш әрі қарай «Өлке қаламгерлерінің шығармашылығы – Брайль қарпінде» ақпараттық-кітапханалық жобасы бойынша жарық көрген ақын, журналист, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі Асантемір Қаршығаұлының нүктелі-бедерлі қаріп түріндегі және электронды нұсқадағы «Шідерлі Шер» кітабының таныстырылымына ұласты.

Арнаулы кітапхана оқырмандарымен жүздескен ақын Асантемір Қаршығаұлы кітаптың мазмұны, шығармашылық жолы туралы сұрақтарға жауап беріп, сүбелі сұхбат өрбіді. Өз жыр-күймесінен жалынды жырларын оқыған ақынның әлі сиясы кеуіп үлгермеген «Апа, маған аяушылық танытпа» атты өлеңі оқырман жүрегіне жол тапты. Сонымен қатар «Шідерлі Шер» аудиокітабынан үзінділер тыңдалып, кітапхананың жас оқырмандары Брайль қарпіндегі нұсқасынан кітапқа енген өлеңдерді кітаптың нақышына келтіре оқып берді. Ал, ақынның сөзіне жазылған «Тәуелсіз елім» әні кеш ажарын аша түсті.

Әдеби кешке ақын, ұстаз, жұбантанушы, «Ерөн еңбегі үшін» медалінің иегері Үзілдік Елеубайқызы; ғалым-ұстаз, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі, «Ақберен» жас ақындар мектебінің жетекшісі Талап Таймасұлы; ақын, журналист, Қазақстан Жазушылар және Журналистер Одағының мүшесі Мұнайдар Балмолда; ақын, ҚР Ақпарат саласының үздігі, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі Ертай Бимұханов, айтыскер ақын Айнабек Бисенғалиев, облыстық көру қабілеті бұзылған балаларға арналған арнаулы мектеп-интернатының мұғалімі Айжан Бекетаева, Ғ. Құрманғалиев атындағы Батыс Қазақстан облыстық филармонияның әншілері, ақынның жары мен ұлы және өнердегі, өмірдегі, қызметтес дос-жарандары, кітапхана оқырмандары, студенттер мен облыстық көру қабілеті бұзылған балаларға арналған арнаулы мектеп-интернатының оқушылары қатысты.

Кітаптың ерекше жандарға арналған ерекше нұсқасының тұсаукесерімен құттықтаған шара қонақтары ақынға шығармашылық өрлеу тілеп, ізгі ниеттерін білдірді. Кітапхана директоры М. Айтқалиева «Шідерлі Шер» кітабы кітапхана қорына қосылған қазыналы туынды екенін айта келіп, қонақтарға «Шідерлі Шер» аудиокітабын табыс етті.

Ақынның өз азаматтық үнін, туған ел, атақонысқа деген ілтипатын танытқан жырлары мен лирикалық сарындағы және руханиятта ізі қалған тұлғаларға арналған өрелі өлеңдері жинақталған «Шідерлі Шер» кітабын көру мүмкіндігі шектелсе де, оқуға деген құштарлықтары шексіз кітапхана оқырмандары өте жылы қабылдады. Асан ақынның асыл сөздерімен, жауһар жырларымен көмкерілген әдемі кеш оқырман қауымға ерекше әсер сыйлағаны сөзсіз.

Гүлмайра Саменова,

Батыс Қазақстан облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған арнаулы кітапханасының әдіскері

Асыл сөзі ұрпаққа азық болар. Ақын, аудармашы Абай Қалшабек, ақын Бекмұрат Анарбаевпен кездесу кеші. Жуырда Шымкент қалалық арнайы кітапханада ақын, аудармашы, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі Абай Қалшабек және ақын, Халықаралық Айтыс одағының мүшесі Бекмұрат Анарбаевпен кездесуге арналған «Асыл сөзі ұрпаққа азық болар» атты әдеби кеш өтті. Кешті арнайы кітапхана қызметкері Ербек Бакиев жүргізіп, түрлі сұрақтар жолдады. Сонымен қатар кітапхана қызметкерлері Гүлсара Каттабекова, Ләззат Мүслім, Аида Бердібек әдемі жырдан шашу шашса, дәстүрлі әнші, термеші Ғабит Шырынбеков кеш қонағы Бекмұрат Анарбаевтың өлеңіне жазылған «Ағайынның арасы», «Қазығұрт» әндерін орындап, көпке әннен рухани азық дарытты. Кеш қонақтары А. Қалшабек және Б. Анарбаев әдемі әңгімелерін айтып, өлең жырларын оқып, оқырмандардың ықыласына бөленді. Оқырмандар арасында алдыңғы буын ағалар ақ тілектерін арнап, батасын берді. Кеш соңында арнайы кітапхана директорының орынбасары Әдемі Бөрібекова сөз сөйлеп, жыр оқып, келген қонақтарға Шымкент қалалық арнайы кітапхана атынан сый-сыяпат тарту етті. Сонымен қатар Е. Бакиев те «Тағдырыма тәнтімін» атты өзінің жыр кітабын келген қонақтарға естелік ретінде табыс етті. Кеш қонақтары А. Қалшабек «Тәубе», Б. Анарбаев «Қазық жұрт» атты кітаптарын кітапханаға қонаққәделеп сыйлап кетті. Қаламгерлермен кездескен оқырман қауым топтасып естелік суретке түсіп, мазмұнды кештен мән ұғып, ерекше әсермен тарасты.

*Е. Бакиев,
тифология бөлімінің меңгерушісі*

Өлеңімен өмірін өрнектеген

Сыр елі - қазақ әдебиетінің қайнар бұлағы. Болашаққа әдебиеттің тұнығы бұзылмай жетуіне бірден бір бастау болатын жер де осы өңір. «Сыр елі - жыр елі» деп аталған топырақта талай ақын-жазушылар дүниеге келген.

Осы орайда, Қызылорда облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған арнаулы кітапханасының ұйымдастыруымен «Өлеңімен өмірін өрнектеген» атты ақын, Қазақстан Журналистер Одағының мүшесі Дастан Мырзабекұлы Нәзікбаевпен кездесу кеші өтті.

Ұйымдастырылған кездесу кешіне Қорқыт Ата атындағы университет студенттері және кітапхана оқырмандары қатысты. Дастан Мырзабекұлы жастар тарапынан қойылған сұрақтарға қызықты оқиғалармен үйлестіре отырып жауап берді. Оқырмандар ақынның өлеңдерін оқыды. Шара барысында автордың «Қырғауылдың қайғысы» кітабы кітапхана жанынан ашылған Дыбыс жазу студиясында дыбыстандырылып, оқырманға жол тартты. Шара клуб қызметкерлері дайындаған концерттік бағдарламаға ұласты.

*Айна Бекенова,
Қызылорда облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға
арналған арнаулы кітапхана әдістемелік бөлімінің кітапханашысы*

«Мұхтар Әуезов – Абай әлемі» атты оқырман конференциясы өтті. Жамбыл облыстық көзі көрмейтін және әлсіз көретін азаматтар кітапханасы М.О. Әуезовтың туғанына 125 жыл толуына орай М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті және С. Нұрмағамбетов атындағы № 10 орта мектебінің ұстаздарымен бірге оқырман конференциясы ұйымдастырылды.

Іс-шарада алғашқы болып Филология ғылымының профессоры Құлбарақ Сәмен Оразғалиұлы «М. Әуезовтің заманауи әлемі» тақырыбында баяндама оқыды.

Конференцияда «Абайтану» тақырыбында баяндама оқыған М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің «Филология және журналистика» кафедрасының доценті, филология ғылымдарының кандидаты Мұқашев Темірбай Әліұлы баяндама оқыды. Ал, С.Қ. Нұрмағамбетов атындағы № 10 орта мектебінің ұстаздары Абитова Мереке Мұртазақызы «Бала Мұхтардан дана Мұхтарға дейін» тақырыпты тарқатса, Асылбек Орынбек «Мұхтар Әуезов және өнер» тақырыбында баяндама жасады.

Сонымен қатар, конференцияда М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің «Мәдениет және өнер» кафедрасының студенттері «Мұхтар-Абай мұрасы» атты сахналық қойылымды көпшілік назарына ұсынды. Бұл қойылымды сахналауға жетекшілік еткен М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің «Мәдениет және өнер» кафедрасының аға оқытушысы Алим Майра Алимовна және аға оқытушы Жаппаров Нурғали Турганбаевич.

Аталмыш шараға қонақ ретінде Жамбыл облысы әкімдігі мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы «Мәдениет және өнер бөлімінің» бас маманы Құттыбаева Жадыра қатысты. Кеш соңында қатысушыларға сый-сыяпат жасалынып, кітапхана директоры Алшынбаева Жанна Тұрарқызы жылы лебізін білдірді.

*Айгүл Уразқұлова,
ақпараттық-библиографиялық бөлімінің меңгерушісі*

ТИФЛОПЕДАГОГ КЕҢЕСІ - СОВЕТЫ ТИФЛОПЕДАГОГА

Функциональные свойства глаз: близорукость, дальность зрения, косоглазие и астигматизм

Посмотрите вокруг, и вы увидите, сколько маленьких и взрослых людей носят очки. А ведь плохое зрение – это болезнь, требующая лечения. В настоящее время среди причин инвалидности у молодежи в возрасте 18-25 лет лидирующие места занимают болезни глаз. А сколько людей не могут посвятить себя любимой профессии из-за слабого зрения!

А так как ситуация скорее ухудшается, чем улучшается, с уверенностью можно предположить, что число людей с дефектами зрения будут расти. А сколько школьников целый день не снимают очки?! Да и среди людей более старшего поколения каждый третий в очках.

Когда здоровый глаз ослаблен, он функционирует правильно. Подобно фотокамере он сокращает ось при рассмотрении удаленных предметов и удлиняет ее при рассмотрении близких предметов, т.е. меняет форму глазного яблока. Вместо мышц глаза, эту работу начинают выполнять очки, в результате чего глазные мышцы слабеют.

Близорукость возникает вследствие перенапряжения глазных мышц, т.е. две косые мышцы, опоясывающие глазное яблоко сжимают его при работе на близком рассмотрении (рассматривании) и не могут расслабиться, когда мы хотим увидеть удаленный объект. При этом неработающие прямые мышцы слабеют. Необходимо расслабить косые мышцы глаза и натренировать ослабленные прямые мышцы.

Дальность зрения – перенапряжение четырех прямых мышц, которые сжимают глазное яблоко при работе на дальнем расстоянии и не могут расслабиться, когда мы хотим увидеть близкий объект, в результате мы хорошо видим вдаль и не видим вблизи, прямые мышцы перенапряжены, а косые – бездействуют. Чтобы восстановить зрение, нужно натренировать ослабленные косые мышцы и расслабить прямые.

Косоглазие – напряжение одной или двух прямых мышц глаза и ослабление противоположных им мышц. Глаз косит в сторону напряженных мышц. Необходимо расслабить напряженные мышцы глаза и натренировать ослабленные.

Астигматизм – разное напряжение некоторых мышц глаза (прямых и косых), в результате глаз искажен, не имеет формы шара и осевой симметрии. Изображение в глазу искажено. Необходимо расслабить напряженные мышцы глаза и натренировать ослабленные.

Цель искусство видения – содействовать нормальному и естественному функционированию глаза путем снятия психических и физических напряжений, вернуть утраченные зрительные привычки.

Глаза – окно в мир. Глаза – ценный и удивительный дар природы. В них отражается все, что мы чувствуем: радость, страдание, равнодушие, любовь, ненависть... глаза являются зеркалом не только души, но и общего состояния организма.

Глаза играют большую роль в общем эстетическом облике человека. Когда у человека красивые и выразительные глаза, мы не замечаем каких-то недостатков в его лице и даже в фигуре. Но при этом глаз – исключительно чувствительный и ранимый орган: яркий свет причиняет боль, загрязненный воздух, дым, пыль вызывает слезотечение, а иногда и воспаление. Поэтому глаза заслуживают исключительного внимания, им необходим отдых и тщательный уход.

*Подготовила Эльмира Оразбакова,
библиотекарь РГУ «РБНСГ»*

ТВОРЧЕСТВО НАШИХ ЧИТАТЕЛЕЙ

Юбилейное мероприятие, посвященное 85-летию Казахского Общества слепых прошло в доме отдыха «Спутник» им. Зекена Бейсековича Бейсекова.

Уважаемые читатели! Предлагаем вашему вниманию новое стихотворение незрячего поэта Владимира Ивановского, посвященное 85-летнему юбилею КОС

Их уважают все

Небо чистое-чистое,
Солнце жарко горит,
Речка бурное быстрое
По ущелью бежит.
Уголок тут красивейший –
«Спутник» имя ему,
Воздух чистый, целительный,
Знаю я ту страну.
Там сияло все празднично,
В клуб собрался народ,
Было весело, радостно,
Словно, «плыл пароход»
Между гор желтой осени
Как цветной городок
В хвойной ярусной зелени
Золотой теремок.
Там собрались незрячие
С уголков всей страны:
Аксакалы, рабочие –
Всех высот старшины
Собрались, чтоб порадовать
Всех в такой юбилей,
Чтоб фундамент закладывать
Трудовой для людей.
И что было проделано,
Нам итог подвести,
И что будет построено
Для людей донести.
Позывные ударили –
Гимн страны прозвучал,
Речь ведущие начали,
Дальше – Первый сказал:
Дорогие товарищи!
Дорогие друзья!
Собрались здесь почетные –
Золотая семья.

Маяками являетесь,
Вы – пример для других
И, на вас мы равняемся –
Нам по больше б таких....
Слушал я – удивительно,
Всех он знает в лицо,
Разве не поразительно?
Будто чтить письмецо
Называл нас по имени,
Руку каждому жал,
Знает наши фамилии –
Слово каждому дал..
С настроеньем и шуткою
Говорил с юморком,
Даже, где с прибоуткою
Своим чистым боском...
Зазвучали мелодии
Наших песен родных
И играли пародии
Шуток ярких своих.
Пели песни акыны
О своей стороне
И про горы, долины –
Это нравилось мне.
Пели юноши наши
О девичьей красе:
Нет на свете вас краше -
Как прекрасны глаза!
В зале светлом, красивом
Был накрыт дастархан,
Всем на празднике этом
Был обед славный дан.
Всех, друзья, поздравляют
С юбилеем большим,
От души вам желаю,
Достигайте вершин!!!

«30 лет в ритме Независимости»

Сборник стихов Серия «Дороги в поэзию» Выпуск 37

Казахстан - земля моя прекрасная

Светит солнце доброе и ясное,
Надо мной небес голубизна.
Казахстан – земля моя прекрасная,
Сердцем я всегда тебе верна.

Скоро рожь созреет золотистая,
Зашумят колосьями поля,
Я люблю тебя любовью чистою,
Родина бесценная моя.

РБНСГ - ВЕСТИ

Издание Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан

Птицы звонкой трелью заливаются,
Стала вновь хозяйкою весна,
И цветет, земля моя, красавица,
Дивного величия полна.

Гордая, великая, могучая,
Стала главной ты в моей судьбе,
Потому я песни свои лучшие
Посвящаю, Родина, тебе.

***

Кызылорда

О, Кызылорда, души моей частица!
Ты словно книги лучшая глава.
Вплетает в сердце память-кружевница
Моих воспоминаний кружева.

И сердце от восторга замирает,
И чуточку кружится голова.

И предомной, как на киноэкране,
Всё то, что в сердце свято берегу.
Девчонкой босоногой утром ранним
Я вновь навстречу солнышку бегу.

О, Кызылорда, судьбы моей частица!
С тобою сказки детства и мечты.
Ещё мне долго-долго будут сниться
Твои деревья и твои цветы.
Мы никогда тех мест забыть не сможем,
Где пролетели лучшие года.
Вот потому ты мне всего дороже,
Далёкая родная Кызылорда.

А всё вокруг ликует и играет,
Ласкает ноги мягкая трава,

Лидия Фёдоровна Пенина

БИБЛИОГРАФ ХАБАРЛАЙДЫ - БИБЛИОГРАФ ИНФОРМИРУЕТ

Обзор новой литературы за 2 квартал 2022 год

Уважаемые пользователи!

Фонд РБНСГ пополнился новыми журналами РТШ:

«Литературный альманах».

Элис Манро «Мишка косолапый гору перелез». Повесть в 2 книгах.

Номер открывает новелла (в сущности, небольшая повесть) «Мишка косолапый гору перелез» знаменитой канадской писательницы Элис Манро, лауреата многих премий, включая Нобелевскую (2013). Нежданно-негаданно в жизнь обеспеченной бездетной четы преклонных лет вторгается беда: у жены развивается болезнь Альцгеймера. В комфортабельной лечебнице, куда ее помещают, женщину (а заодно и ее мужа) ожидает сильное сердечное потрясение.

«Литературный альманах».

Дэвид Солой «Турбулентность». (Окончание) В 2 книгах.

Двенадцать человек, путешествующих по свету, двенадцать разных жизней в моменты кризиса.

В этой проникновенной и глубоко волнующей череде историй герои Дэвида Солоя перемещаются по всей земле в двенадцати самолетах – из Лондона в Мадрид, из Дакара в Сан-Паулу, в Торонто, в Дели, в Доху, чтобы увидеть своих любовников и родителей, детей, братьев и сестер.

Солой искусно демонстрирует цепную реакцию, которую действия человека, независимо от его положения, вызывают в окружающих людях, подводя нас к вопросу о нашем собственном месте в обширной и тонко взаимосвязанной сети человеческих отношений в мире, в котором мы живем.

«Острый сюжет».

Вячеслав Бондаренко «Взорвать «Аврору». (Окончание) В 4 книгах.

Ноябрь 1927 года. Границу СССР тайно переходит бывший белый офицер Владимир Сабуров. В день 10-й годовщины революции он должен взорвать крейсер "Аврора", на борту которого будут находиться лидеры Советского Союза. Об этом узнают в ленинградском ГПУ, и опытная чекистка Дарья Скребцова получает задание ликвидировать террориста. Но ее начальство ничего не знает о том, что в 1917-м Владимир и Дарья были влюбленной парой...

«Острый сюжет».

Георгий Ланской «Сыщик с косичками» рассказ.

Так получилось, что из-за эпидемии зловредного и, по слухам, невероятно опасного вируса жителям невольно пришлось перейти на режим удаленной работы. Смородины, которые и без того уже лет десять сидели исключительно на фрилансе, посоветались и решили переждать пик карантина подальше от города с его потенциальной опасностью. Выбора, куда можно сбежать подальше от вируса, особо не было, разве что родительский дом отца.

«Фантазии и предвидения».

Джон Маррс. «Пассажиры». Роман в 4 книгах.

Загадочный хакер взломал системы управления восьми самоуправляемых машин, с недавних пор, ставших нормой для всех жителей Великобритании. Теперь он угрожает их пассажирам смертью. Среди его заложников – угасающая телезвезда, нелегальный иммигрант, молодая беременная женщина, муж и жена, едущие раздельно, ветеран военного конфликта, желающий покончить с собой мужчина, жена, сбегающая от своего тирана-мужа. Встроенные камеры транслируют их панику миллионам зрителей по всему миру. И теперь эти миллионы должны принять чью-то сторону. Потому что хакер уже открыл голосование: «Кто из них выживет в конце? И кто умрет первым?».

«Детское чтение».

Виктор Мясников «Золото троллей».

Главный герой повести Женя Минин назначается богатырём и отправляется в волшебную страну Средиморье, чтобы спасти реальный мир от надвигающейся угрозы. Каждым своим поступком он доказывает, что правда не в физической силе, а в силе духа. В Средиморье он встречает настоящие опасности, сталкивается с коварством, подлостью, жадностью, но сам сохраняет душевную чистоту.

«Детское чтение».

Андрей Усачев «Сказочное мореплавание».

Почему люди всегда стремились пересечь моря и океаны? Может, потому что водная стихия долго не хотела открывать свои тайны. Что там было за морским горизонтом? Новые континенты, удивительные животные, необычные люди... И человек строил плот, лодку, корабль, пароход, подводную лодку, чтобы познать неведомое. Даже самые занимательные истории сочиняли именно про мореплавателей: Одиссея и Синбад-морехода, Гулливера и капитана Врунгеля...

«Сказочное мореплавание» – это рассказ не только о покорении человеком водной стихии, о героизме первооткрывателей, но и о фантастических плавсредствах, маршрутах и открытиях, пришедшим когда-то в голову писателям. Интересно, что многие из вымышленных историй всё-таки стали явью. Разве сегодня кого-то удивит подводной лодкой, месяцами не поднимающейся на поверхность, подводным домом или кораблём на воздушной подушке? Для младшего школьного возраста.

Подготовил Мырзабеков Алмас

ЭТО ИНТЕРЕСНО

СЕКРЕТ ЛЕВЕНГУКА

Голландец Антони Ван Левенгук (1632-1723) известен как изобретатель однолинзового микроскопа с увеличением до 300 раз. Микроскопы современного типа с несколькими линзами в объективе и окуляре достигли такого увеличения только через полтора века. Но до сих пор неясно, как Левенгуку удалось делать свои линзы. Секретом он ни с кем не делился. До наших дней сохранились лишь девять приборов Левенгука, каждый представляет огромную ценность, поэтому разобрать какой-либо из них для изучения линзы невозможно. Но группа нидерландских физиков исследовала один микроскоп методом нейтронной томографии, не вынимая линзу из медной оправы держателя. Трёхмерное изображение линзы показало, что Левенгук сделал ее, расплавив тонкую стеклянную палочку таким образом, что на её конце образовался стеклянный шарик. Затем он этот шарик отломил и отшлифовал, превратив в маленькую, но сильную линзу.

Исследуемый образец помещался на острие иглы перед линзочкой, как правило, в капле воды.

// Наука и жизнь. – 2021. - № 8. – С. 11.

РБНСГ - ВЕСТИ

«Брайль қарпі - білімнің бастауы» атты тақырыптық әдеби кеш

«Өлеңімен өмірін өрнектеген» кездесу кеші

«ЗНКААРК» РММ-сіндегі ашық есік күндері

«Ақ таяқ» байқауы өткізілген сәтінен

Уважаемые читатели, вы можете стать авторами нашей газеты.
Присылайте к нам свои статьи, очерки, стихи и прочие интересные материалы
по адресу: 050000, г. Алматы, ул. Богенбай батыра, 214

или по электронной почте: rbnsg@inbox.ru

Газета доступна на сайте: www.blindlib.kz

Газета поставлена на учет в Министерстве культуры и
информации Республики Казахстан.

Свидетельство о постановке на учет № 8212-Г от 26 марта 2007 года.

Подписной индекс 64186

Газета отпечатана в типографии ИП СТАРКОВ С.А.

Акмолинская область, г. Кокшетау, Акана серэ, 140

тираж 300 экз. Заказ № 944

Главный редактор – Байузаков А.К.

Редактор по Брайлю – Баймуратова Н.Д.

Корректор казахского языка – Даржанова Г.Т.

Корректор русского языка – Дорбабаева Л.А.

Верстка – Несіпбай А.Е.

Адрес редакции: ул. Богенбай батыра, 214

тел.: 399-90-79

Опубликованные материалы не всегда отражают точку зрения редакции.
Материалы публикуются в авторской редакции.